

Đẩy mạnh giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc cho sinh viên

Đỗ Thị Minh Nguyệt*

*Thiếu tá, TS, Khoa Công tác Đảng, công tác chính trị, Trường Sĩ quan Lục quân I

Received: 4/02/2024; Accepted: 8 /2/2024; Published: 15 /2/2024

Abstract: Throughout our nation's history, our Party has always appreciated the role of youth. Youth are the revolutionary shock force; Youth work is a matter of national survival. Directive No. 42-CT/TW of the Party Central Committee Secretariat "On strengthening the Party's leadership in the work of educating revolutionary ideals, ethics, and cultural lifestyle for the young generation in the period 2015-2030", is an important orientation that determines the responsibilities of party committees, authorities, the Vietnam Fatherland Front, people's organizations, and the entire society for the work of educating and fostering revolutionary ideals, arouse national pride in young people. This is an important foundation that contributes to protecting the Party's ideological foundation, policies and guidelines; protect the people and the socialist rule-of-law state of Vietnam; contribute to the cause of innovation, construction and development of the country

Keywords: Educate and foster revolutionary ideals and national pride

1. Đặt vấn đề

Trong suốt chiều dài lịch sử dân tộc, Đảng ta luôn đánh giá cao vai trò của thanh niên. Thanh niên là lực lượng xung kích cách mạng; công tác thanh niên là vấn đề sống còn của dân tộc. Chỉ thị số 42-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng “Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015- 2030”, là định hướng quan trọng xác định trách nhiệm các cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể nhân dân, toàn xã hội đối với công tác giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc cho thanh niên. Đây là cơ sở quan trọng góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng, chủ trương, đường lối của Đảng; bảo vệ nhân dân, Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam; đóng góp vào công cuộc đổi mới, xây dựng, phát triển đất nước.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Kết quả về giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc cho sinh viên

Trong Di chúc, Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”. Người nhấn mạnh: “Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng xã hội chủ nghĩa vừa “hồng” vừa “chuyên”. Thực hiện di huấn của Người. Ngày nay, trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, Đảng và Nhà nước ta luôn chăm lo công tác giáo dục, bồi

dưỡng thế hệ trẻ về lý tưởng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc. Nhiều nghị quyết, chỉ thị của Đảng về công tác thanh niên được triển khai hiệu quả trong thực tiễn, như: Chỉ thị số 42-CT/TW về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030”; Đề án 1501 của Thủ tướng Chính phủ về “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng giai đoạn 2015 - 2020”; Quyết định số 1895/QĐ-TTg ngày 11/11/2021 phê duyệt Chương trình “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021-2030”. Gần đây nhất, Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã khẳng định: “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội”.

Hiện thực hóa chủ trương của Đảng, trong những năm qua, các cấp, ngành, cơ quan đoàn thể trong cả nước đã triển khai thực hiện nhiều phong trào, hoạt động thiết thực nhằm giáo dục, bồi dưỡng thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc. Trong đó, nổi bật là việc triển khai học tập, nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, pháp luật Nhà nước. Đặc biệt, phát huy vai trò xung kích của thế hệ trẻ, Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh đã phối hợp với

các đoàn thể, đơn vị, địa phương tổ chức nhiều hình thức sinh hoạt chính trị sâu rộng và đạt được những kết quả khá toàn diện.

Trong Dự thảo báo cáo Báo cáo Chính trị của Ban chấp hành Trung ương Đoàn khóa XI đã khẳng định: *“Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng được chú trọng và đổi mới về nội dung, phương thức, qua đó nhận thức, bản lĩnh chính trị của đoàn viên, thanh niên được nâng lên. Việc tổ chức nghiên cứu, tìm hiểu chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; học tập các bài lý luận chính trị, các quan điểm, chủ trương của Đảng, đặc biệt là Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII và các văn bản cụ thể hóa nghị quyết; chính sách, pháp luật của Nhà nước được triển khai hiệu quả với nhiều hình thức sáng tạo, đa dạng, hiện đại, thu hút đông đảo đoàn viên, thanh niên tham gia”*

Mặt khác, công tác giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc cho thế hệ trẻ cũng thường xuyên được quan tâm và đẩy mạnh. Thông qua hoạt động tổ chức tuyên truyền, học tập Chủ nghĩa Mác - Lê Nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước, nghị quyết, chương trình hành động của Đoàn ...; đã cung cấp thông tin, trang bị kiến thức, kỹ năng giúp thanh niên tự phòng ngừa, nâng cao bản lĩnh đấu tranh với những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, góp phần cùng Đảng, Nhà nước và nhân dân xây dựng đất nước hoà bình, ấm no, hạnh phúc.

Không chỉ vậy, công tác giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh niên thông qua thực tiễn cách mạng cũng được chú trọng bằng những phong trào, hành động, việc làm thiết thực.

Nổi bật là các phong trào thi đua yêu nước ở các cơ quan, đơn vị, cộng đồng dân cư nơi cư trú và các phong trào hành động có tính đặc thù của tuổi trẻ, như: “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”; «Đồng hành với thanh niên trong học tập», “Đồng hành với thanh niên khởi nghiệp, lập nghiệp”, “Đồng hành với thanh niên rèn luyện và phát triển kỹ năng trong cuộc sống, nâng cao thể chất, đời sống văn hóa tinh thần” ... được tổ chức thiết thực, hình thức phong phú, thu hút hàng triệu thanh niên hưởng ứng và tham gia tích cực, tạo nên dấu ấn trong phong trào thi đua yêu nước. Trong bối cảnh đại dịch Covid -19, cùng chung ý chí “Chống dịch như chống giặc”, nhiều tấm gương thanh niên tình nguyện đã không quản ngày đêm, nguy cơ lây nhiễm, sẵn sàng tham gia vào tuyến đầu chung tay chống dịch.

Trong những dấu ấn ấy, tuổi trẻ Quân đội nhân dân

Việt Nam đã đồng hành với tuổi trẻ cả nước, ra sức rèn đức, luyện tài, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, lòng tự hào dân tộc để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, bảo vệ Đảng và giữ vững sự bình yên của Tổ quốc.

Bên cạnh đó, công tác giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc không ngừng được đẩy mạnh; chủ động nắm, quản lý, giải quyết tình hình tư tưởng, định hướng dư luận trong thanh niên quân đội; tích cực đấu tranh phòng, chống “Diễn biến hòa bình” trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa, không gian mạng, những biểu hiện “Tự diễn biến”, “Tự chuyển hóa” trong cán bộ, đoàn viên thanh niên quân đội.

2.2. Giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc cho thanh niên

2.2.1. Không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo của tổ chức đảng các cấp đối với công tác bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho thanh niên

Có thể khẳng định, đây là biện pháp quan trọng ảnh hưởng đến chất lượng hiệu quả quá trình bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc cho thế hệ trẻ. Các cấp ủy đảng phải luôn chú trọng lãnh đạo, chỉ đạo, xác định việc giáo dục, bồi dưỡng là việc làm thường xuyên, liên tục của mỗi tổ chức đảng và mỗi cán bộ, đảng viên. Thường xuyên lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện Chỉ thị 42 của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa XI về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030». Trong nghị quyết của tổ chức đảng các cấp cần phải xác định rõ nội dung, chỉ tiêu, biện pháp lãnh đạo phù hợp đối với công tác thanh niên và bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho thanh niên ở mỗi giai đoạn nhiệm vụ cụ thể. Cấp ủy đảng các cấp thường xuyên tổng kết, rút kinh nghiệm nhằm nâng cao hơn nữa kết quả lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ.

2.2.2. Thường xuyên đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc cho thế hệ trẻ.

Một trong những những hạn chế của công tác giáo dục thanh niên như đồng chí Nguyễn Phú Trọng đã chỉ ra: *“Mặc dù đã có nhiều cố gắng trong đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, nhưng vẫn chưa bắt kịp yêu cầu của thực tiễn tình hình thanh niên, chưa thực sự hấp dẫn, gần gũi với thanh niên”*. Bên cạnh đó, công tác giáo dục, bồi dưỡng, chưa đáp ứng yêu cầu của tình hình mới, thậm chí có lúc, có nơi, chưa thực sự coi trọng vấn đề này. Các hình thức giáo dục, bồi dưỡng còn khô cứng, thiếu sức cuốn hút. Nội dung nhiều khi thiếu thực tế, chưa có sự chọn lọc, tinh

gọn theo hướng dễ tiếp thu. Phương pháp chưa chú ý đến việc phát huy, khơi gợi tính chủ động, tự giác rèn luyện của thanh niên - yếu tố quan trọng quyết định hiệu quả công tác giáo dục. Do đó, biện pháp quan trọng tiếp theo trong công tác giáo dục, bồi dưỡng là *thường xuyên đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc cho thanh niên.*

Đổi mới nội dung, hình thức giáo dục lý tưởng cách mạng cho thế hệ trẻ theo hướng thiết thực, hiệu quả, phù hợp với đặc điểm tâm lý của tuổi trẻ thông qua việc trang bị những tri thức cơ bản về chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối đổi mới của Đảng, pháp luật của Nhà nước, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; làm cho thế hệ trẻ nhận thức đúng đắn tính cách mạng, khoa học và nhân văn của lý tưởng cách mạng của Đảng, của dân tộc và cũng là lý tưởng của thanh niên; nhận thức đầy đủ về vị trí, tầm quan trọng của thế hệ trẻ với tư cách là rường cột, là chủ nhân tương lai của đất nước.

2.2.3. Phát huy tính tích cực, tự giác của thanh niên quân đội trong quá trình tự giáo dục lý tưởng cách mạng, lòng tự hào dân tộc

Được bồi dưỡng, giáo dục trong môi trường cách mạng, vì vậy, Đoàn viên thanh niên luôn phải là những người đi tiên phong trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, bảo vệ chế độ, bảo vệ nhân dân, bảo vệ Tổ quốc. Do đó, một trong những nhiệm vụ quan trọng tiếp theo là thế hệ trẻ Việt Nam, mà tiên phong là các tổ chức Đoàn thanh niên, lớp đảng viên trẻ, các chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam cần thực hiện hiệu quả hơn nữa Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”. Theo đó, công tác này phải luôn là *“công việc tự giác, thường xuyên của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và đoàn thể chính trị - xã hội các cấp; của từng địa phương, cơ quan, đơn vị, của từng cán bộ, đảng viên”*. Trong đó, *“tổ chức đảng và đảng viên là những người tiên phong đưa Nghị quyết 35 của Bộ Chính trị vào cuộc sống, vào thực tiễn đấu tranh tư tưởng”*

Đặc biệt, Nghị quyết số 35-NQ/TW đã nhấn mạnh một trong những nhiệm vụ, giải pháp quan trọng là: *Đổi mới nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục đối với các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ, nhằm nâng cao sức đề kháng, khả năng chủ động đấu tranh, phản bác những quan điểm sai trái, thù địch.*

Có thể nói, đây là giải pháp có ý nghĩa trực tiếp đến

kết quả quá trình bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc đối với thanh niên. Bởi trong tất cả các yếu tố ảnh hưởng đến lý tưởng, lòng tự hào dân tộc của thanh niên, thì yếu tố thuộc về bản thân chính họ là tính tích cực, tự giác. Vì vậy, yêu cầu mỗi đoàn viên thanh niên tự giác, ý thức được trách nhiệm bản thân và sự cần thiết phải tự tu dưỡng lý tưởng cách mạng, rèn luyện, trau dồi phẩm chất đạo đức, lối sống khiêm tốn, giản dị, cầu tiến bộ; dưỡng tâm trong, rèn trí sáng, xây hoài bão lớn. Mỗi đoàn viên thanh niên cần nêu cao tinh thần tự phê bình đối với chính bản thân nhằm đấu tranh loại bỏ những tư tưởng và hành vi lệch lạc về lý tưởng cách mạng, giữ vững bản lĩnh chính trị. Mỗi đoàn viên, thanh niên phải mẫu mực trong giữ gìn và phát huy truyền thống cao quý của dân tộc, qua đó góp phần rất quan trọng vào công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đồng thời khẳng định rõ thế hệ trẻ hôm nay sẵn sàng kế thừa xứng đáng truyền thống cách mạng của cha ông, ý chí tự lực, tự cường của Dân tộc, quyết tâm góp sức xây dựng đất nước Việt Nam thân yêu của chúng ta ngày càng giàu đẹp, hùng cường, sánh vai với các cường quốc năm châu trên thế giới,

3. Kết luận

Công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, khơi dậy lòng tự hào dân tộc cho thế hệ trẻ, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là nhiệm vụ chiến lược, lâu dài, quan trọng, đòi hỏi phải có sự quan tâm hơn nữa của các cấp, ngành, địa phương; đặc biệt là vai trò quan trọng của tổ chức Đoàn thanh niên. Làm tốt hơn nữa nhiệm vụ này sẽ củng cố tình cảm, niềm tin, bản lĩnh chính trị của thanh niên, qua đó xây dựng thế hệ trẻ có hoài bão, lý tưởng, khát vọng và trách nhiệm, xứng đáng với vai trò làm chủ nước nhà theo lời dạy của Bác Hồ kính yêu: “Đảng viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người vừa “hồng” vừa “chuyên”.

Tài liệu tham khảo

1. *Toàn văn Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh*, Báo Điện tử Chính phủ, ngày 21/8/2014.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, H, 2021.

3. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, H, 2021.

4. Tổng bí thư Nguyễn Phú Trọng, Bài phát biểu tại Đại hội đại biểu Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh toàn quốc lần thứ XII, Báo Tuổi trẻ Thủ Đức, ngày 15/12/2022.